

ЦИЛЈА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Преплата се прима само у годишњим и полугод. роковима. Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Министарство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за управитеља васојевићке области командира Радомира Вешовића, са укупном годишњом платом од три хиљаде осам стотина и четрдесет (3840) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта 1911. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:
за секретара прве класе управног одјељења Министарства унутрашњих дјела, а да врши дужност секретара при обласној управи на Андријевици Душана Дрецуна, бив. секретара Министарства иностраних дјела, са годишњом платом од двије хиљаде и четири стотине перпера (2400) перпера, по потреби службе.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта 1911. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:
за шефа обласне жандармерије на Андријевици Ивана Чукића, досадашњег племенског капетана андријевицке капетаније, са годишњом платом од хиљаду шест стотина осамдесет (1680) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за шефа обласне жандармерије у Колашину Андрију Радовића, досадашњег племенског капетана доњо-морачке капетаније, са годишњом платом од хиљаду шест стотина осамдесет (1680) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта. 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за марвеног љекара морачко-ровачке области Станка Радовића, са годишњом платом од хиљаду девет стотина двадесет (1920) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 8. марта 1911. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за шефа обласне жандармерије на Цетињу оф. Драга Мартиновића, досадашњег вршиоца дужности истога, са годишњом платом од двије хиљаде и четири стотине (2400) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Ријека, 1. марта 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
аз секретара обласне управе на Цетињу Богда Мартиновића, досадашњег племенског капетана цетињске капетаније, са годишњом платом од хиљаду осам стотина (1800) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за писара друге класе обласне управе на Цетињу Филипа Вукмировића, досадашњег писара исте управе, са годишњом платом од хиљаду и осамдесет (1080) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за племенског капетана цетињске капетаније Ђура Маркова Мартиновића, са годишњом платом од девет стотина шездесет (960) перпера.
Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Тополица, 10. марта 1911. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић с. р.

— Ријешењем Господина Министра финансија и грађевина од 11. марта т. год. број 2664. и од 12. марта т. год. бр. 2239, а на основу члана 15. Закона о чиновницима грађанског реда, оглашено је упражњено мјесто: Јована Милића, цариника царинарнице вирске и Душана Вучинића, цариника царинарнице подгоричке
К бр. 2664. и 2239. Из канцеларије Министарства финансија и грађевина. 12. марта 1911. год. Цетиње.

РАСПИС

Свима Обласним управама и племенским капетанима.

Увидио сам, да се многи племенски капетани сасвим слабо, или никако не придржавају IV. и V. дијела Расписа Министарства Унутрашњих Дјела, од 7. јуна 1903. године, број 957.

Поред тога извјештен сам, да се исти често пута удаљавају из своје капетаније,

без претходне дозволе обласног управитеља, противно VIII. дијелу поменутог Расписа, и то највише у приватне своје сврхе, те канцеларија остаје затворена и послови застају, тако да се више пута морају очекивати дуже времена њихови одговори на извјесна питања или наредбе, док је с друге стране и на штету појединих странака, које морају дангубити и трошити по неколико дана за какав свој посао.

На основу тога, а у интересу што бржег и правилнијег рада, нашао сам за потребно овием једном за свагда најстрожије наредити слиједеће:

Племенски капетани, поред осталих дужности имају тачно испуњавати све одредбе горњег Министарског Расписа, и не смију се удаљавати из своје капетаније, па чак ни из мјеста свог борављења, без дозволе обласне управе, сем једино по службеној каквој потреби, о чему су дужни исту управу одмах извјестити. Осим тога, капетани морају редовно посјеђавати канцеларије тачно у одређене часове, и остати у њима прописано вријеме, придржавајући се при томе Расписа Министарског Савјета од 1. октобра 1910. године, који важи за сва државна задлештва. — Који би поступио противно томе, казниће се први пут једномјесечном платом, а други пут биће лишен звања. —

Дозволу за одсуство може дати обласна управа једино у случају какве пријеке потребе, и то највише за пет дана, а за дуже одсуство имају се обратити надлежним путем Министру и сачекати одобрење за исто.

О тачном испуњавању горње наредбе има се старати обласна управа, свака у своме подручју, која ће сваког оног капетана, који би се о истој огријешео пријавити одмах овом Министарству ради даљег поступка. —

О пријему овог Расписа и његовом даљем упућењу, управа ће ме извјестити.

Број 2353.

Цетиње, 3. марта 1911.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Букановић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Кр. Височанство Књаз Мирко допутовао је у прошлу сриједу са Крушевца.

— Г. потпуковник Енрико Мероне, ново наменовани војни аташе при овдашњем кр. италијанском посланству, стигао је у прошли уторак на Цетиње.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Реферат на књигу Н. Р. Милића: *Кратак преглед рада на народном просвјештавању у Црној Гори*.

У 6. и 7. свесци за фебруар — март ове год. „Учитеља“, педагошко-књижев-ног листа и органа учитељског удружења у Кр. Србији, изишао је по дужи рефе-рат на књигу под горњим насловом, од Ст. М. М., учитеља, који овдје у цјелини доносимо:

Приликом јубиларне прославе Црне Горе, по којој се ова од Кнежевине подигла на Краљевину, на Цетињу је изашла ова књижица, у којој се, са пуно детаља и познавања тамошњих школских прилика, пропраћа развој и напредак школа односно просвјете, у тој малој али јуначкој српској земљи од 1860. године, па до данас. У књизи се очито износи вјечито старање и непрестана брига данашњега црногорскога Краља Николе I. о ширењу школа и напредовању просвјете у својој држави. То је лијепа карактеристична одлука једнога доброга владара. Може се рећи, да само онај владалац истински љуби и воли свој народ, који се непрестано стара о просвјештавању истог.

У књизи се износи све промјене у степенима напредовања основних школа за вријеме педесетогодишње владе краља Николе I. Из исте се види, да су у томе

напредку и тамошње школе пролазиле кроз исте фазе, кроз које су пролазиле и наше основне школе у Краљевини Србији. У том погледу осјетио се знатан напредак у школској просвјети за вријеме рада, неуморних школских трудбеника: Милана Костића, Ђуре Поповића, Стеве Чутурића, а особито за вријеме министровања Јована Павловића, „човјека високопросвједана, интелигентна, и јако енергична“, који је био први министар просвјете у Црној Гори, и који је, као код нас Стојан Новаковић, у Црној Гори дао први напреднији и потпунији закон о основним школама, који је последице покоријени разним унутршњим и расписима, који су сви скупа ишли у прилог напретка тамошњих основних школа и учитеља.

Године 1907. у Црној Гори донесен је нов закон о народним школама, који је онај Павловићев закон много у којечему измјенио и допунио. По овоме закону заведено је у цијелој земљи обавезно школовање и прецизирано је, као и код нас, у колико држава може да помаже при издржавању основних школа, а у колико општине. Даље, овим законом заведени су и школски одбори, као и школски надзор, коме је дата могућност, да по времену постане чисто инструкториван. Још је овим новим школским законом у неколико побољшано материјално стање тамошњих учитеља, које је дотле било доста јадно и бједно. А што је најглавније, овим је законом школским радницима загарантована независност у раду. Ну и поред овога напреднијег закона о основним школама, и у Ц. Гори, као и код нас, ојсећа се великих потреба у спременим наставницима, којих тамо има врло мало. Поред тога тамо нема ни добрих школских учбеника, те је, у најновије вријеме чињен покушај, да се та сметња некако отклони.

Добру половину ове књиге чине „статистички подаци о школама, ученицима и учитељима“ у којима се табеларно износи прираштај ових у међувремену од 1883. па до 1910. године. Из статистичких података за раније године види се, да је шк. 1883—4 године у Црној Гори било свега 39 основних школа са 1575 ђака (међу којима је било 72 женских) и 53 наставника (међу којима је било 2 учитељице). Тај се почетни број последице према приликама, из године у годину постепено пењао и спуштао, тако да је за вријеме јубиларне школске 1909—1910. године у Краљевини Црној Гори, било 130 основних школа са 10368 ђака и 196 наставника (међу којима је било 13 учитељица). Ако су подаци тачно и савјесно прибрани, онда је овај напредак, на просветном пољу у Ц. Гори, задовољавајући. *) Вриједи поменути, да је у Црној Гори, поред државних школа био и, извјештан мали број, приватних школа. Те су школе постепено замјењиване државним школама, тако да их је 1910. године сасвим нестало.

На крају ових прегледа има података и о учитељским годишњим платама. По њима године 1883. била је просјечна учитељска годишња плата 596 перпера (динара) и 41 пара, а године 1910 била је 831 перпер и 23 пара. Као што се из овога види тамо су учитељи, и поред побољшаног учитељског стања, ипак слабо награђени. Вриједи поменути, да у Ц. Гори варошке учитеље плаћа варошка општина, уз малу државну помоћ.

Толико о овој књизи, коју можемо свакоме препоручити, ко се год буде интересовао са школским приликама у Ц. Гори. Да напоменемо, да је раније у овоме правцу израдио једну књигу и пок. Милан Костић, али је ова потпунија. Е да ли би се и у нас нашло радника, да овако кратко, јасно и прегледно, изради овај развој или напредак наших основних школа за минулих 50 година?...

Књижевни оглас. Болести и штеточне винове лозе II свеска „Земљор. Библиотеке“ изашла је изштампане и може се шиљати претплатницима. Поука је с одабраном садржином — болести и штеточ-

*) Напомињемо, да је писац ове књиге, као секретар Министарства Просвјете, био у могућности да дође до тачних и поузданих статистичких података и да је на њиховом прикупљању и сређивању оставио пуних шест мјесеци, што најбоље гарантује да су сви подаци у његовој књизи тачно и савјесно прикупљени. Ур.

чине, које се махом код нас сријетају — с препоруком средстава за сузбијање истих. Књига износи 5 штампаних табака, а цијена је 70 пара. —

Молим све своје другове и пријатеље, да похитају са претплатом, и сакупљањем исте — како се би књига одма експедирати могла — јер су на прагу прољетни радови. — адрес: Подгорица (Montenegro).

С поштовањем
Иво М. Калугеровић
агроном.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Министарске вијести. Предсједник Министарског Савјета, г. Др. Л. Томановић, отпутовао је јутрос у Бар. —

Добротвор „Фонда сиромашних ученика Државне Велике Гимназије“. Црногорска Банка на својој годишњој скупштини од 6/III 1911. одредила је и ове године обилну помоћ „Фонду сиромашних ученика“ одвојивши за њ од чисте добити сто недесет перп. На овај начин она је постала добротвором тог „фонда“.

Лани је постала Народна Штедионица на Цетињу добротвором истог „фонда“, а ове године Црногорска Банка, веома лијеп примјер како наши новчани заводи указују примјерну помоћ нашим хуманим установама.

Гимназијска управа у име „фонда“ изјављује најтоплију благодарност Црногорској Банци на њеном дару.

О Светосавској забави накнадно приложише „Фонду сиромашних ученика Вел. Државне Гимназије“:

Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Нићифор перп. 18.69; а госп. Душан Вуксан гимн. наставник, од покупљене претплате на књигу *Наше Приморје* од М. Цара, припадајући проценат перпера 5. — Свега пер. 23.69.

Гимназијска Управа захваљује у име фонда поштованим приложницима.

Из „Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“. Управа друштвена, с великим задовољством опажајући да је интересовање за ово корисно и хуманитарно друштво ухватило чврстог коријена и у земљи и далеко изван граница наше домовине, саопштава пријатељима Друштва четири обилата прилога. Наш родољубиви Пипер, г. Петар Банашевић, настањен чак у Паризу, цијенећи сврху и настојање овог друштва на подизању занатства и трговинског полета у домовини, а желећи и једним видним знаком исказати своју синовљу љубав и захвалност, уписао је своју мајку, г-ђу Велику П. Банашевић — *Пијерку* за члана добротвора друштвеног, с потпуним добротворским улогом од *перпера 150* а одбори управни као и надзорни и овог скупштина *Црногорске Банке* на Цетињу извољели су такође уписати свој напредни завод за „члана добротвора“ с потпуно уплаћеним улогом од *перпера 150*, а честити Срби: Сарајлија, г. Драго Памучина и Мостарац, г. Ристо Сјера, као добра браћа, сјетили су се овог нашег друштва приликом посјете на наше јубиларне свечаности, и извољели приложити први *перпера 100*, а други *перпера 50*.

Управа „Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“, која је друштвеним члановима добротворима већ предала умјетнички израђене друштвене дипломе, и која ће о раду и успјеху Друштва за ових 8 година ојстатка издати убрзо и нарочиту спомену, — топло и братски захваљује свој г.г. прилагачима и добротворима и посебно браћи из Херцег-Босне, који тако обилато потпомажу наш занатлијски и трговачки модмладак, који је на добром путу — и ако у зачетцима, — да ради и истраје на унапређивању и еманциповању нашег домаћег занатства, трговине и привредне и економске дјелатности.

Јаван рачун о приходу и расходу од забаве, коју су 16. фебруара о. г. приредили ученици Богословско-Учитељске Школе на Цетињу.

Од улазница је пало на каси перп. 164 — од добровољних прилога „ 633 — свега прихода перп. 797 — Расхода је било „ 231.25

Чист приход, који ће се подијелити најсиромашнијим ученицима исте школе, износи перп. 565.75

Добровољне прилоге приложише:

Њег. Величанство Краљ Господар 150 перпера; — Њег. Краљев. Височанство Књаз Мирко 100 перп.; — Царско-руска легација на Цетињу 50 перпера.

По 20 перпера: г.г. Високопреосвешт. Митрополит Митрофан, д-р Лазо Томановић, Марко Ђукановић, Филип Јерговић и Вуко Вулетић; — по 10 перпера: г.г. Перо Вучковић, Мило Дожић, Јанко Вукотић, д-р Садик Стринић, д-р Мих. Иличковић, војв. Гавро Вуковић, Ђуро Андрић, Црн. Електрично Подузеће, г-ца Марија Александровна Матренинскаја; — по 6 перпера: г.г. Никола Р. Минић, Душан Вукотић, војвода Илија Пламенац;

— по 5 перпера: г.г. Илија Вулетић, Марко Гвозденић, Нико Виторовић, протођакон Ф. Радичевић, Ђакон Косто Лучић, Софија уд. Вучковић, Мих. А. Рајнвајн, Јанко Дрљевић, Јелисије Госпић, Божо Банашевић, ком. Машан Божовић, Коста Костић, Л. Чањек, Јокан Ивановић, Перо Петровић, Никола Кнежевић, ком. Јово Бећир и Станко Вујовић; — по 4 перпера: г.г. Лајош Феҳервари и Мирко Стевовић; — по 3 перпера: г.г. д-р Никола Шкерковић, Владислав Новосел, Видо Н. Мартиновић, Дамјан Врбица и Мил. Рамадановић; — по 2 перпера: г.г. о. Мирон Меденица, Јово Бујишић, Радуле Радовић, Кићун Мијушковић, Антон Рајнвајн и Стево Радовић; — по 1 перпер: Филип Врчевић. —

Управа поменуте Школе у име сиромашних ученика захваљује приложницима и свијема који су допринијели, те је та забава постигла лијеп успјех!

„Фонд никшићске школе“:—Примили смо од управе нар. основне школе у Никшићу слиједећи извјештај:

У ком мјесту има имућних људи, чија су срца одјевена доброто, поштовањем и оном узвишеном хришћанском врлином, те се *милосрђем* зове, лако је дати живота и снаге некој добротворној установи. Истина у нас је незнатан број богатих, али је голем број с лијеппм мислима и племенитим жељама, на у рукама таквих и јест да се дође до нечега, што може корисно и успјешно послужити некој општој ствари. Кад нас човјек увјери, да има добра и исправна намјера с каквим било предлогом, треба одбацити бојазан, да се неће својски прихватити и пружити материјална помоћ. Ово је освједочено у више случајева, а такво зрело схваћање човјечијих дужности може нам јачати наду на општи напредак и благаостање.

Оволико рекосмо као увод једној захвалности, која се изриче јавним путем добротворима „фонда“ за потпомагање сиромашних ђака никшићске школе. Никшићани су као свјесни и племенити људи врло озбиљно схватили, кад им је о светосавској прослави ове године истакнута важност потпомагања ђака сиротног и сиромашног стања, који би у повољним условима могли у науци напредовати. Примјерно су се одазвали оној Христовој: „Што чините јединоме од мојих малих, то је као да чините мени самоме“, и тиме су стекли захвалност и признање оних, који ће сваке године добијати помоћ у школовању.

Поред заслужног школског добротвора пок. Риста Раднића, који је цијело своје имање завјештао школи, с уважењем биљежимо и имена свију поштованих лица, која су по 31. чл. правила „*школског фонда*“ уписана за школске добротворе с улогом од 50 перпера. Уписивање је текло овим редом: Његово Преосвештенство Епископ Кирил, Шћено Кустудић, Јово Јовановић, Милица В. Настићева, Олга М. Јовановићева, пок. Јованка С. Шилак, Јово Голијанин, Марија Ј. Голијанин, кап. Мато Катарић, Мило Томашевић, Мато Чонић, вој. Ђуро Петровић, Спасоје Вујовић, пок. Саво Видовић, Сока С. Видовићева, Мило Церковић, Митар Никовић, окр. кап. Обрен Никовић, пок. Трипо Радовић, д-р Петар Контић, бригадир Милутин Николић, Пеко Вукићевић, пок. Станислав Милошев Шобајић, Бекица Шобајић Широ Г. Лаковић, Васо Сеферовић, Тодор Никовић, Јово Радочић, Нешо браћа Поповић, Беговић и Дамјановић, Видоје Жуткић, Прва Никшићка Штедионица, Никшићко Трговачко Друштво, Мила Макрић, Прво Никшићко Занатлијско-Радничко Удружење и Наставничко Вијеће школе.

Али не само од имућнијег већ и од сиромашног staleжа овом фонду пружена је потребна помоћ. И радник и занатлија дали су колико су били кадри. У томе се овог пута особито истакло „Прво Никшићко Занатлијско Радничко Удружење.“ Ово друштво у жељи да помогне сиромашне ђаке скупљало је добровољне прилоге и приредило нарочиту забаву уочи поклада. Приликом забаве приложили су г.г. Вуко Вулетић 10 пер.; Лазар Бољановић, Обрен Попара и Б. Д. по 3. пер.; Ристо Рундо, Никола Константиновић Максим М. Милић, Ристо Шкоро, Зеф Ђуши и Перо Церковић по 2 пер.; Видосава Ербез, Милан Трипковић, Ђуро Мијачевић, Љубиша Даниловић, Јаков Мијушковић, Пеко Вукићевић, Војислав Крунић и Росанда Ивановић по 1 пер. Чист приход од забаве и добровољних прилози од 145 пер. и 84 паре друштво је предало школском фонду. Овакво заузимање заслужује особиту похвалу и признање. Тим, као год и сваком другим досадашњим радом дали су школи и свакоме вјеран доказ: да су достојни *пажње и Високе заштите Његовог Величанства Краља Господара*.

Оваквим начином никшићка школа има у свом фонду поред непокретног имања преко двије хиљаде перпера. Вјерујући у постојање милосрђе и љубав коју Никшићани својој школи указују, надати се да

ће се тај фонд толико оснажити, да ће моћи свим сиромашним ђацима давати потребну помоћ у школовању. —

† Оф. Стојан Петков Ђурановић. С дана у дан све мање и мање бива живијех примјера наше славне прошлости, који су нам очигледне слике херојске борбе, са којима је наша домовина одржала надмоћност и сјајне побједе у добу судбоносних српских дана, који величају и наше нашу прошлост.

Из тога витешкога јата, које је уздигло Црну Гору до јуначке славе, прије неки дан преселио се у вјечност чувени брдски витез и омиљени старина официр Стојан Петков Ђурановић. Послије 85 год. свога битисања, још пун снаге и чила здравља, напрасно је умро 17. фебруара ов. год.

Неумитна смрт срушила је у њему не само његовој породици него и племену достојног учитеља свих људских врлина, јер су већ рјетке међу нама живе слике наше прошлости — онога јата црногорских соколова, који се справом могу назвати „косовски осветници“.

Покојник је од ступања у јавни живот па до посљедњег издаха служио најљепшим примјером, уживајући међу народом јако признање за његове врлине, које су га истакле на гласу као чојка и јунака. Ово му је признато и од Владачког Дома, гдје је био јако омиљен, што се може виђети из брзојава Њег. Вел. Краља Господара, којег је поводом смрти упutio његовом сину, официру Смају Ђурановићу, а који гласи:

„Добро жалим Мога храброга ратника Стојана, твога дичнога оца и захваљан Сам његову сјомену на јуначкој и ревностној службу домовини. Тих му боравак био међу сјенима браће му и другова брдских витезова, коју ће наћи на небесима“.

За његово примјерно чојство и неустрашимо јунаштво, које је посвједочио у свим бојевима, особито Фундини, Тријепчу, Горевићу и Маљту, гдје је са неколико својих другова из затвора дао јаки отпор турском нападу... и ту рану задобио, као и за свакодневно храбро борење с Турцима око тврђаве тврдога Служа, Њег. Вел. Краљ Господар одликовао га је свијем орденима за чојство и јунаштво, од којих спомињемо: „Обилића медаљу“, Крст челични и Данилов четвртог степена.

Нека је овом неустрашимом борцу лака родна земља, коју је вјерно и ревностно служио и достојно јој се одужио. у. с.

Пишу нам из *Бјелица*:

† Саво Николин Ивановић, 13. фебр. ов. године преминуо је у родном мјесту — Томићима, у 63 год. живота, а сахрањен 14. истог мј. на Ставору, у гробу пред црквом, коју је он тешким подвизима сазидао.

Покојни Саво Николин родио се 1848. године. Кад је 1874 године, учињен покрет наше браће у Херцеговини за ослобођење, пок. Саво као одлични јунак пун духа као и његови предци, похита с јатаганом у руци међу осталим добровољцима, те је на „Плану“ ухватио жива непријатеља и посјекао га. Такође у свим бојевима борио се у најпрве редове а на „Шобајиће“, ухватио је поново жива непријатеља и посјекао га, стављајући се свагда у најтежим околностима на одбрану домовине и Господара. На „Љубињу“ био је задобио рану у ногу. Покојни Саво био је врло рјетке хитрине и јунаштва, те је као такав одликован, поред осталих ордена за храброст и јунаштво, још и „Обилића медаљом“. Био је поштен, рјечит, хитар, виђен и чврстог карактера, а у приватном животу уредан и паметан човјек, ради чега је био и пресјоп. Томићске више година.

Покојни је Саво од једне јуначке и богобојазне породице, коју је и св. Петар благословио, те будућ и сам пун вјерских истина, заче му се мисао, да угоди Богу према стројим правилима св. православне цркве, те о трагу нунијех 20. година завјешта се бити испосник како за мрсна јела, тако и за аcoholна пића и духан, и проводити живот богоугодно. Зато се осами у планину Ставор, гдје сагради цркву, воду, себи гроб, у који је и сахрањен, а сва свјетска уживања напусти и проведе до потоњег часа у посту и молитви.

Погребу су присуствовали сва околна села како из Бјелина, тако из Доњег-краја, Цетиња, Ријечке и Љешанске нахије, Ђеклића и т. д. Покој му души и вјечни спомен!

Списак приложника за помоћ имигрантима из Ст. Србије и Скендерије. Главном Одбору на Цетиње стигли су од Главног Одбора у Никшићу ови прилози из **Капетаније Језерско-шаранске**:

Ојштина Никовићска

Перпера 20: пор. Петар Каљевић: перпера 10: Миласав Вучић: пер. 5: Јанко Благојевић, Илија Миличевић и Ристо Стевовић; пер. 3: Лазар Јешић, Ђуро Благојевић, Новица Стевовић и Вуле Стевовић; пер. 2: Вукашин Калпачина, Раде Рубовић, Перко Вуиновић, Радован Стевовић, Стојан Милићевић, Сава Каљевић,

Илија Божовић, Милош Вучић, Јован Ђуровић, Милош Божовић, Млађен Бадњар, Ђоко Катана, Милан Милићевић, Милан Каљевић и Милан Божовић; по пер. 1: Миласав Благојевић, Радосав Благојевић, Мико Ђетковић, Раде Стевовић, Мирко Стевовић, Иван Благојевић, Павле Крејовић, Илија Потнара, Обрен Стевовић, Коста Стевовић, Милош Каљевић, Неђелко Ђетковић, Станко Ђетковић, Раде Ост. Стевовић, Петар Божовић, Милован Божовић, Мирко Арлић, Малиша Благојевић, Тодо Рамовић, Милован Вучић, Живо Ђетковић, Јевто Ђетковић, Вујош Стевовић, Мијат Стевовић, Машан Стевовић, Милош Павловић, Иван Вучић и Госпава Стевовић; по пер. 1.40: Лазар Милићевић; по перпера 0.60: Мирко Милићевић и Јанко Стевовић; по перпера 0.40: Милета Милићевић и Марко Милићевић.

Ојштина Жабљачка

Перпера 10: Крсто Ковачевић и Јован Ђерковић; перпера 5: Перко Караџић и Лука Ковачевић; перпера 3: Мио Шибалија, Милован Новосел и Миливоје Караџић; перпера 2: Јанко Новосел, Милинко Маџан, Божо Шибалија, Митар Баранин, Иван Ђосовић, Миласав Ковачевић, Илија Ковачевић, Петар Ковачевић, Вук Ђерковић, Никола Ђерковић, Сава Ђерковић, Живко Ђерковић, Новица Томић, Вуле Пејшивац, Новица Лаловић, Обрад Милић, Божо Караџић, Јован Караџић, Милош Новосел, Петар Шибалија и Живко Маџан; перпера 1.20: Мирко Чворовић; по перпера 1: Мирко Ковачевић, Сава Ковачевић, Драгоје Ковачевић, Мио Ђерковић, Јеремије Ђерковић, Милан Лаловић, Јово Лаловић, Раде Ђосовић, Јагош Ђосовић, Радосав Ђосовић, Радован Чворовић, Милинко Чворовић, Крсто Ђерковић, Јовица Караџић, Ђорђе Шпањо, Мића Поповић, Видак Новосел, Ристо Новосел, Васо Новосел, Ђоко Баранин, Живан Новосел, Мића Шибалија, Димитрије Шибалија, Мирко Шибалија, Милован Шамшал, Ђурен Баранин, Мико Новосел, Радосав Остојић, Ника Остојић, Лазар Баранин, Божо Новосел, Новица Шамшал, Мина Воиновић, Стеван Тановић, Петар Шамшал, и Душан Новосел; перпера 0.80: Вукашин Баранин; перпера 0.60: Никан Баранин; перпера 0.40: Гарен Станић и Миле Грујић.

Ојштина Руданачка.

Перпера 26: командир Вуле Кнежевић; перпера 11: Радован Кнежевић; перпера 10: Петар Кнежевић, Мирко Кнежевић, и Милош Кнежевић; перпера 6: Мирко Бојић; перпера 5: Милован Кнежевић; пер. 4: Јован Кнежевић; перпера 3: Томо Кнежевић, Милинко Кнежевић и Радуле Марковић; перпера 2: Јован Кнежевић, Милета Перовић, Ђорђе Перовић, Живко Кнежевић и Милован Милић; перпера 1: Богић Кнежевић, Спасоје Кнежевић, Стеван Кнежевић, Миласав Кнежевић, Миласав Кнежевић, Новица Перовић, Јово Перовић, Милета Марковић, Вукола Кнежевић, Перо Бојовић, Вуле Чабаркана, Дука Чабаркана и Шћепан Кнежевић; перпера 0.60: Риста Фуртула.

Ојштина Алушка

Перпера 10: Милан Јоцовић, перпера 6: Мирко Симићевић; перпера 4: Новица Зуковић; перпера 3: Милић Жугић, Раде Зуковић, Млађен Роћен, Милован Зуковић; перпера 2: Гаран Симићевић, Милош Лековић, Милета Симићевић, Јово Бећковић, Крсто Симићевић и Мирко Роћен; перпера 1.20: Новица Лековић, Илија Лековић, Марица Симићевића, Анета Симићевића; перпера 1.14: Бојо Раичевић; перпера 1: Петар Лековић, Новак Лековић, Милан Лековић, Станиша Лековић, Сава Лековић, Јован Лековић, Ђиро Зуковић, Михаило Зуковић, Анто Циковић, Милош Симићевић, Марко Симићевић, Томо Симићевић, Петар Воиновић, Мапојло Роћен, Бошко Роћен, Пеко Роћен, Иван Жугић, Ђоко Мрдак, Нешко Мрдак, Мијаило Лековић; перпера 0.80 Томо Жугић; перпера 0.60: Божо Лековић и Димитрије Мрдак.

У ИМЕ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА ГОСПОДАРА ПРЕСУДА

КРАЉ. ОБЛАСНОГ СУДА НА ЦЕТИЊУ

по кривичном спору подигнутом противу Петра Благодина Пејовића из Комана, сада у бјегству, којег оптужује за родоскрвњење и употребу лажне исправе приватни тужилац Крсто Радуловић, свјетник из Комана и државни тужилац Милован Бошковић, судија, а брани га судом одређени му бранилац Милош Грујић, врш. дужности судског секретара.

Судили су:

Предсједник,

Саво П. Вулетић.

Дјеловођа, Судије:
Јован Ђурашковић Крсто Јаблан,
писар Милан Топаловић,
Петар Пејановић

Државни тужилац својом тужбом од 5. јуна 1909. г., при којој је с допуном ос-

стао и на јавном претресу, оптужује Петра Благодина Пејовића за дјела из §§ 204. и 147. Кривичног Законика у стицају, т. ј. за родооскрвњење и употребу лажне исправе у циљу да би тијем себи користио. Државни тужилац се у главном базира за своју оптужбу: 1) на протокол лекарске комисије од 6. новембра 1909. г., којим да је утврђено, да је Крстиња Радуловић била дефлорирана много раније по је била подвргнута пријегледу Д-ра Митра Радуловића у Подгорици, од којег је добила уверење о својој тобожњој дјевојачкој невиности и исто заједно са оптуженијем поднијела Обласном Суду те их овај на основу тога увјерења обоје ослободио; 2) на сведојбу једног од свједока, који тврди, да су у доба прије лекарског пријегледа извршеног над Крстињом од Д-ра Радуловића у Подгорици, Петар и Крстиња живјели у његовој свједоковој кући у односима као муж и жена и 3.) на признање Крстиње Радуловића, као саучеснице, да је она заиста дуговременно живјела с оптуженим у недопуштеним односима, те и да је по његовом наговору прибавила оно лекарско уверење у Подгорици и употребили га њих двоје пред судом, будући обоје свјесни да то уверење није истинито. Тражи — државни тужилац, — да се Пејовић осуди за речена дјела, а да му се узме као отежаваће кривице, поред осталог и то, што дјела не признаје и што је побјегао из истражног притвора.

Приватни тужилац свећеник Крсто Радуловић оптужује такође Пејовића што му је заведе сестру и повриједио фамилијарну част тијем више, што су њихове породице у блиском сродству.

Бранилац оптуженог вели, да његов клијенат није приликом ишлеђења дјело родооскрвњења признао, те и да постоје само основи подозрења, да је он то дјело и учинио; али да број тих основа и њихов однос није такав, да се Пејовић могао и осудити за то дјело, па да уз то отпада његова кривица и односно употребе лажне исправе. Но и ако би суд нашао довољно основа подозрења да би могао оптуженог осудити тражи, да се Пејовић казни најблаже, јер да му се имају признати околности, које му кривицу олакшавају.

Судски разлози:

Пошто је суд ову ствар потпуно извидио, он је с обзиром на §§ 217. и 218. Закона о поступку судском и кривичним дјелима нашао што сlijеди:

Крсто Радуловић, свећеник писменим оптужбама од 9. 10 и 16. априла 1909. год. оптужио је био Обласном Суду Петра Благодина Пејовића и своју сестру Крстињу Ракову Радуловића, дјевојку-обоје из Комана за провођење живота у блуду, гражећи и као брат Крстињин и као парох мјеста, гдје су Петар и Крстиња онда живјели, да се њих двоје казне и да им се спријечи продужење дотадашњег начина живовања како то не би, поред осталог, служило и на саблазан и рушење морала у његовој парохији, а наглашава, да Петар и Крстиња чине и родооскрвњење, јер да је Крстињина рођена сестра удата за Петровим рођеним братом. На основу ових оптужаба Обласни Суд је био повео кривично ишлеђење; али како је Крстиња Радуловића (у друштву с Петром Бл. Пејовићем) у толико поднијела Суду уверење о својој дјевојачкој невиности, које јој је издао био Д-р Митра Радуловић, обласни лекар у Подгорици 11. априла 1909. г. и у којем за Крстињу стоји ово: „..... да сам ју данас прегледао односно наметнуте јој трудноће и констатовао, да не само да није у другом стању већ да је невинна“, те је Обласни Суд на основу тог уверења својим решењем од 20. априла 1909. г. број 215-V-1909-32. прекинуо над Радуловићем и Пејовићем кривично ишлеђење и њих ослободио.

Послије овог свећеник Крсто Радуловић поново се обратио Обласном Суду тужбом од 17. августа 1909., у којој тврди, да је лажно лекарско уверење, које је сестри му Крстини о њеној дјевојачкој невиности дао Д-р Митра Радуловић и ова га са Петром Бл. Пејовићем употребила пред судом те на основу њега били ослобођени, да моли суд, да се поново по овом поведе кривична истрага, којом да ће се утврдити тачност његових навода. Поводом овога Обласни Суд је поново повео кривичну истрагу противу Радуловићеве и Пејовића, ставив их у истражни притвор, а над Радуловићем је још наредио пријегледу лекарске комисије, коју је у три члана одредило Санитетско Одјељење Министарства Унутрашњих Дјела, која је комисија и прегледала Радуловићеву и на свом протоколу од 6. новембра 1909. год. утврдила, да је Крстиња Радуловић изгубила своју невиност и то подвргнуто.

На основу овога Обласни Суд је по овоме продужио кривичну истрагу те Радуловића и Пејовића ставио под Суд за дјела из §. §. 204. и 174. Кривичног Законика с тијем, да се бране из истражног притвора, а и над Д-ром Митром Радуловићем наређена је кривична истрага судским рјешењем од 23. јуна 1910. год.,

број 711., донесеним у смислу §. §. 9, 115., 116., 123. 125. Закона о поступку судском у кривичним дјелима у вези с §. 35. истог Закона, а због издавања реченог лекарског увјерења као за дјело из §. 147. у вези с §. 111. Кривичног Законика. Но оптужени је Пејовић доцније, не зна се куд, утекао из истражног притвора, те је Обласни Суд поводом тога донио своје рјешење од 9. јуна 1910. год., број 612., да се Крстиња Радуловића суди засебно, те је и пресудом истога Суда од 21. јуна 1910. год. г. број 711—V—1909—32. осуђена на двије године робије. Ствар пак Д-ра Митра Радуловића упућена је на суђење Обласном Суду у Подгорици на основу рјешења Краљ. Вел. Суда од 29. септембра 1910. г. број 421—V—1910—189. Према томе остало је да се а Петар Благодин Пејовић суди засебно, и како се није могао пронаћи нити се зна гдје је, то је на основу §. 294. Закона о поступку судском у кривичним дјелима, позват у званичним повинама штампаним позивом, да у року од три мјесеца престане Обласном Суду ради суђења, обанавив му, да ће послје тога времена бити суђен и без његова присуства и пошто је и све друго учињено што поменути законски параграф наређује, а оптужени Пејовић није Суду у одређеном року пристао, то је узет на суђење у одсуству, пошто му је Суд предходно по закону одредио браниоца (§. 298. Закона о поступку судском у кривичним дјелима).

Оптужени Пејовић није приликом ишлеђења никако признао, да је извршио с Крстињом Радуловићом родооскрвњење, а признаје, да је одводио без знања рода јој преко границе и с њом дуго живио на Кашћелу у Боки и то у кући Велише Миловића — Бандића, па се шном послје повраћао у Комане те су се и ту заједно налазили; али, вели, да је она отишла од куће с њим као пријатељица му те и да нијесу никад били у недопуштеним полним односима. За употребу оног уверења Д-ра Митра Радуловића вели, да се тај учин од његове стране базира на оном што је прије рекао, наиме: држећи да Крстиња Радуловић и није изгубила дјевојачку невиност, кад то није учинила с њим, да је вјеровао оном лекарском уверењу. Но сама Крстиња Радуловића као саучесница признала је, чим ју је прегледала лекарска комисија, да су она и оптужени Пејовић учинили оба дјела, за која се оптужују и то вели, да ју оптужени Пејовић негдје у почетку 1909. године насилно дефлорирао на мјесту Мирачинама на путу од Комана к Ријеци Црнојевића, да би јој, поред осталог, како вели, створио немогућност да се уда, пошто је већ била вјерена и да је послје тога она пристала да иде с Пејовићем преко границе, те су и отишли били на Кастии и ту живјели у кући Велише Миловића — Бандића повише времена у потпуним односима мужа и жене. Даље вели, да се с оптуженим Пејовићем повратила у Комане те и ту наставила исти живот с њим и кад су им породице због тога протествовале, те ствар дошла и пред Суд, да су оптужени Петар и његови укућани навалили на њу и приморали ју да иде лекару Радуловићу у Подгорицу, да ју прегледа и даде уверење о невиности, те и да ју је одвео реченом лекару брат Петров Михаило Пејовић и лекар ју прегледао и дао јој речено увјерење и ако се она, како вели, бранила од свега тога и пред онима, који су је наговарали, да иде лекару и пред самим лекаром Радуловићем тврдећи, и пред њима и пред лекаром, да је она изгубила невиност, а као спољашњи знак за то она је, вели, (а што јој ни свједоци не поричу) већ имала на глави махраму како удате жене носе, а не капу како носе дјевојке. Али вели, да је то није помогло, већ да ју је лекар прегледао и дао јој уверење о невиности, воворећи јој, да се то чини за њену част, а да су ју послје Петар и његови натијерали, да то уверење употреби пред Судом.

Свједок Велиша Миловић — Бандић посвједочио је, да су Пејовић и Радуловићева, док су у његовој кући на Кашћелу у Боки живјели, били у потпуним односима мужа и жене, лежећи у једној постели. Уз све ово долази протоколarna констатација лекарске комисије, која је већ поменула.

Према свему овдје изложеном и §. §. 119. — тачка 7. и 10., 121. тачка 2. и 4., 123. — друга алинеја, 219., 233. и 234. Закона о поступку судском у кривичним дјелима и поред непризнања оптуженог Петра Благодина Пејовића дошло се до доказа, да је он учинио кривична дјела за која се оптужује, те се има и казнити по §. §. 204. и 147. Кривичног Законика с обзиром на §. §. 69 (стицај) и 65. — тачка 1., 4. и 6. (околности које оптуженом кривице отежавају) истог Закона. Како пак ранијом већ поменутом пресудом Обласног Суда, којом је осуђена саучесница Пејовићева, Крстиња Радуловићева, није одређено ко ће платити паричне трошкове, учињене по овом спору, те се то питање има регулисати овом пресудом с обзиром на §. §. 302., 304. и

305.-а Закона о поступку судском у кривичним дјелима.

На основу свега наведеног и §. §. 12., 14., 18., 19., 23., 29., 39. и 40. Кривичног Законика и §. §. 237. 300. и 329. Закона о поступку судском у кривичним дјелима Обласни Суд је

Пресудио:

Да се Петар Благодин Пејовић казни са пет (5) година робије без окова, а да он и Крстиња Ракова Радуловић самокупно плате све паричне трошкове учињене по овом спору, по ликвидацији Обласног Суда, и то да Пејовић плати двије трећине ($\frac{2}{3}$) тих трошкова од свог личног дјела имовине, а Радуловићева једну трећину ($\frac{1}{3}$) од своје особине.

Да се ова пресуда, кад постане извршном, изврши у колико се то може у одсуству осуђеног и да се објави у званичним новинама како то наређује §. 298. Закона о поступку судском у кривичним дјелима, а ако се кад Пејовић добава, да се поступи по §. 299. истог Законика.

На Цетињу, 30. новембра 1910. год.

Краљ. Обласни Суд

(М. П.) Предсједник,

Саво П. Вулетић с. р.

За секретара,
Јован Ђурашковић.

ТЕЛЕГРАМИ

Рим, 7. марта. Руски цар је одредио великог књаза Бориса Владимировића да идућег прољећа дође у Рим и поднесе краљу честитања у име цараво приликом педесетогодишњице уједињења Италије.

Цариград, 7. марта. Султан се потпуно опоравио. Потписан је привремени трговачки уговор између Бугарске и Турске. Владици кругови увјеравају, да ће се зајам од 25 милиона, који је у пројекту, употребити за градњу жељезница у дужини од 3500 кикометара, од којих 1500 километара у европској Турској, а остало за јадранску пругу, као и пругу Јањина — Валона.

Петроград, 8. марта. „Вјесник“ доноси да су вијести о оставци Столипиновој распрострањене према уличним говорима. До сада није још ништа званично саопштено.

Пекинг, 9. марта. „Вјесник“ јавља да је руски посланик у Пекину, Коростовец био позват на гала-динеу код Вајвојнпоу-а.

Петроград, 9. марта. Према вјеродостојним приватним вјестима, Столипин је поднио оставку која му је уважена, те му се означаје као замјеник Коковцев. — Услјед болести Сасонова, постављен је Нератов да управља спољним пословима. „Биржевија Вједомости“ доноси да ће Коковцев предузети предсједништво и унутрашње послове, а његов помоћник Покровски финансије.

Берлин, 10. марта. Према листовим „Локал-Анцајгеру“ и „Тагблату“, Столипин је повукао оставку.

Софија, 10. марта. Малинов је предао краљу оставку кабинета.

Харбин, 10. марта. Једна патрола пограничне страже која је ушла у једно кинешко село, удаљено шест врста од Харбина, дочекана је од стране кинешких војника пушчаним метцима, те и кад се повукла Кинеди су на исту пуцали, али нико није рањен.

ОБЈАВА

Овим се ставља до знања, да ће Кр. Министарство Војно, у поне-дјељник 21. марта ове године у два часа послје подне давати на јавној лицитацији — како зидање, тако и осталу нужну израду зграде (куће) за **Кадетски Корпус**.

Поједини лицитанти могу лицитирати посебно: за зидање, дрвенарију, т. ј. дрводјелску и др. израду, како спољну тако и унутрашњу.

План и услови са обавјештењима могу се видјети у канцеларији Министарства, почињући од 14. ов. мјесеца, па до 21. истога свакога дана у канцеларијским прописатим часовима.

Сваки је лицитант дужан положити Министарству као кауцију 15% у готовом новцу, или 30% у непокретном имању од суме коју израда буде износила, а своје писмене понуде заједно са означеном кауцијом имају предати у запечатеној коверти у Министарству Војном команданту Кадетског Корпуса најдаље до 20. марта на подне.

Лицитација ће се означенога дана одржати у канцеларији Министарства Војног и уступити понудиоцу најниже цијене ако ова за Министарство буде повољна. —

Број — Р. 822. О. 113. Из канцеларије Административног Одсјека Министарства Војног, 4. марта 1911. год. Цетиње. 2,2

Објава

Краљ. Црногорско Поштанско-Телеграфско Одјељење износи на продају лицитацијом заостатак својих поштанских марака издања 1907. год., које је дигнуто из течаја.

Номинална вриједност тих марака износи око 4.800.000 франака.

Моле се купци да се за обавјештења обрате истом Одјељењу најдаље до 1. априла по стар. кал. — 14. априла по нов. кал. 1911. год.

Продаја ће се закључити 7. априла по стар. кал. — 21. априла по нов. кал. 1911. год.

Одјељење задржава себи право да одложи продају у случају, ако би и најповољнија понуда била недовољна.

П. т. број 1862. Из Поштанско-Телеграфског Одјељења — 26. фебруара 1911., на Цетињу.

Avis

La Direction Générale des Postes et des Télégraphes du Monténégro met en vente par adjudication le stock des timbres-poste de l'émission 1907., qui est hors cours.

La valeur faciale de ces timbres est de 4,800,000 francs environ.

Les acheteurs sont priés de s'adresser pour les renseignements à la dite Direction au plus tard jusqu'au 1. avril v. st. — 14. avril n. st. 1911.

La vente sera conclue le 7. avril — 21. avril 1911.

Au cas où l'offre la plus favorable serait considérée comme insuffisante la Direction se réserve le droit d'ajourner la vente.

Nº 1862. La Direction Générale des Postes et des Télégraphes — le 26. février 1911., à Cettigné. 3—6

ОБЈАВА

Министарство финансија и грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај — одржаће у неђељу 20. марта ов. год. у канцеларији Капетанског Суда на Трубјелу јавну лицитацију за израду око 8000 метара колског пута од израђеног у Риђанске рупе до цркве и ханова на Трубјелу.

Продаја пута вршиће се дјелимично. — Рок до којег се има довршити поменути пут траје до 1. септембра ов. год.

Подузимаачи су дужни поднијети гаранцију од 30% од вриједности погођеног рада у готову новцу или непокретним добрима. Непокретност има бити таксирана у надлежном Капетанском или Општинском Суду. Плаћање такса пада на терет подузимаача.

Одјељење задржаје себи право, да рад не уступи ако понуђене цијене не би повољне биле, већ да лицитацију продужи.

Остали ближи услови могу се сазнати сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова у канцеларији Одјељења за Грађевине и Саобраћај, као и на дан лицитације.

Број 409. — Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај. 3. марта 1911. год. Цетиње. 2,3

ПОЗИВ

Позива се Илинка супруга Михаила Рајовића из Бара Краљских, која је назад три (3) године одбјегла у непознато мјесто, да у року од (3) мјесеца, рачунајући од првог овог позива у „Гл. Црногорца“, престане овој Консисторији ради бракоразводног спора са њеним мужем.

Не пријави ли се речена Илинка у одређеној јој, овим позивом, вријеме, то ће јој се ради реда поставити бранитељ, на крају чега ће се, и у њеном одсуству коначно ријешење донијети.

Број 288—А—1909—8. Из канцеларије Консисторије Никшићске, 22. фебруара 1911. год., Никшић. 2,3

Објава поморцима

Од дана 20. фебр. тек. г. постављен је зелени фењер на старом Улцињском граду. (41°55' северне ширине 19°10' ист. дужине) високо над морем 17, а удаљен од обале 48 метара, види се са даљине од 2 морске миље.

Број 690. Из канц. Краљ. Капетанства Лука и Помор. Здрав., 26. фебруара 1911., Бар.

Avviso ai naviganti

Nel giorno 20. febb. a. c. fu messo un fanale verde sulla fortezza vecchia di Dulcigno (41°55' Latitudine N. 19°10' Longitudine S.) alto sopra il mare 17, lontano 48 metri, visibile per 2 viglie marittime.

Nº 690. Dal R. Ufficio di Porto e S. M., 26. feb. 1911., Antivari. 1,1

ОБЈАВА

Управа Народне Библиотеке позива сва она лица, која су позајмила књиге из ове библиотеке тецајем 1910. године и прије, да исте, одмах, неповријене поврате, иначе ће Управа употребити принудна средства.

Књиге се примају сваког четвртка од 3—5 сати.

Број 24. Из Управе Народне Библиотеке, 10. марта 1911. год. 1,3

ОБЈАВА

Министарство Финансија и Грађевина Одјељење за Грађевине и Саобраћај, одржаће у недељу, 3. априла ове год. јавну лицитацију у канцеларији Управе Царинарнице у Никшићу, за израду око 12.000 метара колског пута са једним мостићем од 3 метра распона, од села „Сеоца до Гвозда“ (линија пута Никшић—Шавник).

Продаја пута вршиће се дјелимично. Рок, до којег се има довршити помешити пут траје до 1. октобра ов. год.

Подноизмачи су дужни поднијети гаранцију од 10% од вриједности погођеног рада у готову новцу или непокретним добрима. — Непокретност има бити таксирана у надлежном капетанском или општинском суду. Плаћање такса пада на терет подизмача.

Одјељење задржаје себи право, да рад не уступи, ако понуђене цијене не би повољне биле, већ да лицитацију продају.

Остали ближи услови могу се сазнати сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова, у канцеларији Одјељења за Грађевине и Саобраћај, као и на дан лицитације.

Број 500. Из канцеларије Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 12. марта 1911. године, Цетиње. 1,4

Службени огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

По пресуди Краљ. Великог Суда од 6. новембра 1910. год., број 449—III—1910—17., претијек заоставштине *док. Пеја Новакова Вуковића — Команића*, који је живио на Цетињу, има припасти његовим законитим наследицима.

Ушлеђ горњег позивају се сви они, који над поменутом заоставштином полажу право наследиства, да се пријаве Општинском Суду на Цетињу 27. априла ове године у 9 сати прије подне, *јер се послије тога дана нијачије тражење неће уважити.*

Заоставштину са састоји из једне куће на Цетињу, у катунској улици под број 60. и нешто нована, који су дати под интерес.

Број 469 ex 1911—VI—1909—229. На Цетињу, 3. марта 1911.

Општински Суд, са предсједника, судија, Т. Милошевић.

ОГЛАС

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Мирка Милачића из Подгорице, процијењена перпера 600.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда: 30. марта, 30. априла и 30. августа 1911. године, од 2—5 сати послије подне.

На првом року непокретност неће се продати испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се суду пријаве прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Једна једнокатна кућа у старој вароши, „Цехер махали“ дуга 7-18, а широка 5-09 метара; граници: од истока и сјевера Мило Ненезић кућом и авлијом, од запада улица, а од југа Јован Маринковић кућом.

Број 42—IV—1911—8.

У Подгорици, 1. марта 1911. год.

Општински Суд, за предсједника, — судија, К. Ненезић.

ОГЛАС

На основу извршене клаузе Краљ. Обласног Суда у Подгорици од 17. фебруара 1911., износи се на јавну продају доље описана непокретност Андрије Р. Радонића из Фрутка, за измир дуга

Милата Петрова Јовићевића из Орја-Луке; имовина је процијењена перпера 140-33 паре.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда на Дан-граду.

За продају се одређују три рока и то: 1. априла, 1. маја и 1. августа 1911., у три сата послије подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на речену непокретност какво реално право, као и право прече купње, да се пријаве потписатом суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

$\frac{1}{2}$ рало ливаде у Поље; граници: од истока Ђока Попова ливадам, од запада сеоцким путем, од сјевера Сава Ђуричина, а од југа истога Андрије.

Данилов-град, 2. марта 1911. Капетански Суд, капетан Петар Бошковић.

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — На основу § 5. Трговачког Законака објављујемо, да ће и у будуће бити отворен хотел „Марина“ и радити под фирмом: „Хотел Марина“.

Р. 25, бр. 238, 1,1 Барско Друштво

ОБЈАВА. — На основу § 5. Трговачког Законака објављујемо, да ћемо и на даље у овдашњем слободном пристаништу водити разну трговачку радњу под фирмом: „Источно Трговачко Друштво“.

Бар. Дирекција Ист. Трг. Друштва Р. 32, бр. 232, 1,1

ОБЈАВА. — На основу § 5 Трговачког Законака објављујемо, да ћемо и на даље у овдашњем слободном пристаништу водити разну трговачку радњу под фирмом: „Источно Трговачко Друштво“.

Подгорица, 4. марта 1911. Јакуп Бег Хаверић Р. 23, бр. 234, 1,1

ОГЛАС. — У смислу § 5. Трговачког Законака објављујемо, да код М. Косијерева водимо трговачку радњу са продајом пића, јестивих ствари, кафе, цукра, монопол духана и осталих ствари под фирмом:

М. Косијерево, 1. марта 1911. Раде И. Драганић, Видак Н. Вујачић. Р. 50, бр. 236, 1,1

ОБЈАВА. — У извршењу наређења § 5. Трговачког Законака објављујемо, да држимо у Мирковој Вароши, на Немањиној Риви мјешовиту трговину под мојом досадашњом фирмом: „Никола Кочи“.

Подгорица, 27. фебруара 1911. год. Р. 32, бр. 239, 1,1 Ђуш Кочи

ОГЛАС. — На основу § 5. Трговачког Законака објављујемо, да сам у овој вароши отворим кафанску радњу, коју ћу водити под фирмом:

Судски број 1076 ex 1911—II—1910—18. Никшић, 23. фебруара 1911. г. Р. 37, бр. 246, 1,1 Пеко Вукићевић

ОБЈАВА. — У извршењу наређења § 5. Трговачког Законака овим објављујемо, да држимо кафанску радњу под нашом досадашњом фирмом: „У Подгорици, 7. марта 1911. год. Р. 27, бр. 247, 1,1 Јово Браћа Станковићи

ОБЈАВА. — Према § 5. Трговачког Законака објављујемо, да ћу и даље водити своју месарску радњу у овој вароши под фирмом:

Бар. Ђоко Мијовић Р. 28, бр. 248, 1,1

ОБЈАВА. — У смислу § 5. Трговачког Законака овим објављујемо, да обављајем сам на своје име кафанску — гостионицарску радњу у овој вароши, Катунска улица бр. 81., као и то, да сам заједничку радњу сахатинску објављену у 10. броју „Гласа Црногорца“ са Таминићем раздвојио.

Цетиње, 8. марта 1911. г. Р. 50, бр. 249, 1,1 Благо Братичевић

ОБЈАВА. — У извршењу § 5. Трговачког Законака објављујемо, да у варошици Вилусама водим кафанску радњу под фирмом:

Вилуси. Шћепан В. Вујачић Р. 30, бр. 251, 1,1

ОДБОР ШКОЛЕ Бјелополске у Зети, објављује, да ће се лицитирати школско знање са једном учионицом и једним станом, 3-ћег априла тек. године; те се овим позивају сви лицитанти, који су вољни предузети рад око исте. Лицитантима се тражи кауција од 10% у готову новцу или сигурном непокретном имању, које би се имало на ту сврху зауставити.

Ближи услови са односним обвезама могу се видјети за вријеме школских часова, код управитеља школе.

Бјело-поље — Зета.

Број 9. Из канцеларије школског одбора. Р. 75, бр. 245, 1,3

Приватни огласи

НА ЗНАЊЕ. Част ми је доставити до знања, да у мојој трговини имаде разних гвоздених: кревета са мрежама, као и плетених столица, обоје модерне израде и од доброг и финог материјала.

Купац даје при куповци 30% од вриједности, а остатак мјесечно по 5 перпера.

За подробица објашњења треба се обратити потписаном.

Цијена умјерена и утврђена.

Подгорица, 27. фебруара 1911. год. Р. 64, бр. 239, 1,3 Ђуш Кочи.

Поштанске марке. Купујем сваку количину из Црне Горе и Оријента и плаћам највеће цијене. Понуде или пошиљке на:

A. Weiss, Briefmarkenhandlung П. п. број 65, 88 Wien, I. Adlergasse 8.

ОБЈАВА

Од 1. маја текуће године намјеран сам стално напустити моју трговачку радњу, коју сам до сада држао на Вир-Пазару и преселити се у Подгорицу.

Извјештавајући о овоме моје пријатеље, муштерије и познанике, истодобно молим и све оне, који ми дугују, да до реченог дана поравњају са мном рачуне.

Вир, 9. марта 1911. год.

Јован А. Љумовић, трговац. Р. 59, бр. 252, 1,2

Обновљен Зубољкарски Кабинет дипломираног зубољкара, — који по умјереним цијенама: лијечи, пломбира, мијења зубе и вади слободно без болова. — Дуга пракса на страни и овдје свједочи о солидном раду. — Моли за посјету. Подгорица. Евр. Калуђеровић. Р. 35, бр. 243, 1,3

ОБЈАВА. Пошто сам се први пут у Војничкој Школи прозвао мјесним презименом Крњићанин, и тим се презименом прозвао све до сада, а будући се моја браћа прозивају својим презименом Вучераковићи, то са овим част ми је извјестити моје другове, пријатеље и познанике, да ћу се од сада прозивати својим презименом Вучераковић.

Крњице, 4. марта 1911. год.

арт. пор. Марко Н. Вучераковић. Р. 62, бр. 240, 1,1

ПРОДАЈЕМ своју кућу у новој подгоричкој вароши. Купац се има обратити мени у Подгорици. Р. 17, бр. 203, 3,3 поп Крсто Поповић.

ЈАВНА ЛИЦИТАЦИЈА

Одбор основне школе у Баре Шумановића, на дан 25. марта 1911. године, држаће јавну лицитацију проширења мјесне школске зграде и на истој подизање два учитељска стана.

Те се позивају подизмачи грађевина, који би жељели подузети речену радњу, да се изволе пријавити тога дана. Онај, који буде подузео рад, треба да положи у напријед кауцију 10% у готовом новцу или у непокретности потврђено судом.

Лицитација ће се извршити тога дана у канцеларији школ. одбора од 8—12 прије и од 3—4 уре послије подне. План и ближи услови могу се виђети сваког радног дана код управитеља школе.

Број 16. Из канцеларије одбора школе у Баре Шумановића. Р. 109, бр. 242, 1,2

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

За навијек ожалашћени смрћу нашег предраг оца, односно дједа и стрица

† Стојана Петкова Ђурановића

официра у пензији,

који се пресели у вјечност 17. фебруара ове године у 85. години свога живота; сматрамо за прву и свету дужност изјавити нашу најпознатију и најсрдачнију благодарност Њег. Вел. Краљу Господару на Његовом телеграфском саучешћу, који нам је у великом тугу ублажио.

Нека је наша доживотна хвала г. г. бригадирима: сержару Јанку Вукотићу и Блажу Бошковићу на њиховим телеграфским саучешћима; г. ком. Милутину Вучићу и подпоручнику Миру Божовићу на њиховим писменим саучешћима; хвала г. г. подпоручнику Јоку Ђуровићу и питомцу официрске школе Петру Шалетићу на њиховим телеграфским саучешћима.

Остајемо дубоко захвални нашој браћи: Орјо-Лучанима, Главичанима, Пажићанима, Јалевићима, Калезићима, Драговићима, Брајовићима, Пиперима, Служанима и Новоселанима, а понаособ хвала браћи Маринићима, који у великом броју покојника ожалише и до вјечне куће испратише.

Особита хвала г. г. командиру Богићу Радовићу и писару Ристу Радовићу, који се при погребу са драгим нам покојником дирљивим говорима опростише.

Нека је наша дубока захвалност г. г. свештеницима: Луки Радовићу, Стојану Радовићу и Божи Иковићу, који над покојником опјејело извршише и до вјечне куће испратише. Хвала Пуниши Савелићу учитељу, који с ђацима мјесне школе спровод увелича.

Још једанпут доживотна благодарност свима онима, који нам било личним присуством, било ма којим другим путем изјавише своја саучешћа у нашој преголемој жалости.

Доње-Село, 26. фебруара 1911. г.

У име ожалашћене породице: син официр Смајо; унуци: Саво и Велизар; синови: официри Новица и Стево, Јагош и учитељ Ђоко. Р. 250, број 241, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти незаборавног нашег оца и брата

† Сава Николина Ивановића

који се пресели у вјечност 13. фебр. ове године у Томићима, у 63. години живота, послије осмодневног боловања. — Неможемо пропустити, а да не изјавимо доживотну благодарност: г. г. Јанку Милићу, Петру Милићу на писменом саучешћу; срдачна хвала браћи Бјелицама, који онако многобројно потрудише се учествовати и делеканем ожалити нашег покојника; хвала пријатељима: барјактару Милу Ивановићу са друштвом из Доње-Краја, барј. Перу Филиповићу са друштвом из Доброског-Села, Иву Радову Мудреши и оф. Милошу Мудреши са друштвом из Бокова, оф. Ристу Рајковићу са друштвом из Косијера, Периши Ст. Ђуровићу са друштвом с Ораха, хвала пријатељу Саву М. Вукићевићу, хвала Милу Мухадиновићу.

Понаособ хвала браћи Томићима, који су у мјесту и на Цетиње. Искрена хвала: г. г. оф. Саву Вујовићу, оф. Саву Вуковићу, а нарочито хвала г. свјештенику Перовану Божовићу, који је над покојником опјејело извршио.

Поново свима и свакоме хвала, ко нам ма чим у овој жалости учествова.

Томићи, 6. марта 1911. год.

Ожалашћени: синови: Лука, Гаврило; браћа: Томан и Петар Ивановићи. Р. 180, бр. 237, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском неодрожљиве туге и жалости, која нас снађе приликом смрти нашег никад непрежаљеног сина и брата

† Стевана Т. Ковачевића

који се 26. децембра 1910. године, послије двомјесечног боловања, у 26. години — најљепшем цвијету своје младости пресели у вјечност; сматрамо за особиту дужност овим путем изјавити своју доживотну благодарност г. доктору Стрићу, који се својски око покојника заузимао, да га из чељусти смрти отргне; хвала г. г. свештеницима: Стевану Булаићу и Ђуру Ковачевићу, који над покојником опјејело извршише и матери га земљи предадоше.

Такођер хвала г. г.: командиру Спасоју Булаићу и учитељу Николи Кујачићу са друштвом, оф. Петку Вучићу са друштвом, оф. Тому и барјактару Луци Миловићима са друштвом, оф. Новици Давидовићу, барјактару Илији с Вујачићима, Николи Кривокапићу са друштвом, Ђоку Андријашићу са друштвом, — који у великом броју похиташе, спровод увеличае и покојника до вјечне куће испратише, а нама у великом тугу ублажише.

Незаборављена хвала пријатељима: Новици Радовићу и Крсту Баговићу с Бањанима и Пшану Пејовићу с Рудинанима.

Неизмјерна хвала подофицирима: Вишњићу, Радовићу, Кривокапићу, Килибарди, Кнежевићу, Булаићу; — и санитетским подофицирима: Вујошевићу, Вукотићу и питомцу Милићу, који нам телеграфично саучешће изјавише и у неколико тугу ублажише.

Још једном свима и свакоме хвала, који нам ма којим путем саучешће изјавише, те нам бол за покојником ублажише.

Грахово, 15. јануара 1911. г.

Ожалашћени: отац Тривко; мајка Сава; брат подофицир Сава с осталом родбином. Р. 221, ор. 254, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног супруга, — односно оца

† Кап. Филипа Ђурашковића

управника улцијске Царинарнице

који се у 58. години свога живота, послије дугог и тешког боловања, 2. овог мјесеца пресели у вјечност. — Сматрамо за најсветију дужност, да у име своје изјавимо нашу најпознатију и најтрајнију благодарност Њ. Величанству Краљини Милени, Његовом Краљу. Височанству Књазу Престононаследици и Његовом Кр. Височанству Књазу Мирку, који нам Својим Високим телеграфским саучешћем пружише видљивог знака утјехе за ненакнадним губитком.

Вјечито остајемо захвални г. д-р Јосифу Пери на својском заступању и љекарској помоћи, који дневно-ноћно братски се труђаше, да покојнику тешку болест ублажи и од смрти га спасе.

Срдачно захваљујемо мјесном свештенику Вујановићу, који над покојником опјејело изврши.

Доживотно остајемо захвални чиновништву и грађанству вароши Улциња без разлике вјере, који на глас смрти похиташе и покојника искрено ожалише, као и до вјечне га куће испратише, са чиме нам у много тугу ублажише.

Хвала г. г. мјесним учитељима и учитељици, који са ђацима спроводу присуствоваше.

Тако исто захваљујемо свијема онима, који нам телеграфски и писмено своја саучешћа изјавише.

Особито смо благодарни нашој браћи и пријатељима из Црмнице и Бара, који на глас смрти покојникове не пожалише труда доћи, да с нама заједно премолимо покојника ожале и до вјечне га куће испрате.

Искрена хвала странцима, који се приликом смрти покојникове овђе нагнаше, своја нам саучешћа лично изјавише и спроводу присуствоваше.

Такође захвални остајемо г. Стану Ускоковићу, који се са покојником онако дирљивим говором опрости.

Понаособ изјављујемо нашу топлу и доживотну благодарност свијема онима, који покојника у болести посетише, а нарочито онима, који га дању и ноћно до посљедњег издаха својом његом и понудама удовољавашу.

Још једном хвала и незаборавно признање свијема онима, који ма којим путем узеше учешће у нашој великој жалости — са чиме нас у овом ненакнадном губитку вјечито задужише. Улцињ, 5. марта 1911. год.

Ожалашћени: супруга Марија; синови: Ђуро, Лабуд, Андрија и Митар; кћери: Ике, Стане, Јосе, Анђе и Јаница. Р. 320, бр. 257, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти непрежаљеног мужа и тетке

† Сима Вукова Абрамовића

који се 21. фебруара ове године пресели у вјечност у 72. години свога живота, сахрањен 22. уз саучешће великог броја народа. — Те овим путем изјављујемо доживотну највећу благодарност: г. г. бригадиру Блажу Бошковићу, Раду Радовићу обласном судији, предсједнику капетану Току Ђуровићу, који су са 20 официра из бјелопавићске бригаде и околине и толиким бројем других чиновника и свештеника спровод увеличае; такођер висока хвала и г. г. учитељима даниловградске школе, који са ђацима нам исто учинише. Незаборавно смо захвални предсједнику општине, који се онако дирљивим говором са покојником на потоњем часу поздравно; хвала г. д-ру Кујачићу на заступању око покојника у вријеме болести, на саучешћу и личном присуству при погребу. Узнајвише смо захвални Кнезу Богдану Перовићу, који је лично дошао, покојника оплакао и до вјечне куће испратио, као негдашњег друга и вјерног љубимца. Хвала